

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ความพึงพอใจในงาน
ปัจจัยส่วนบุคคลกับความยืดหยุ่นผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์พยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นางสาว วรรณดี ชูกาล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-637-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF DIRECTORS,
JOB SATISFACTION, PERSONAL FACTORS AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT
OF INSTRUCTORS IN NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF
THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

MISS WANDEE CHUKAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Program in Nursing Administration

Graduate School

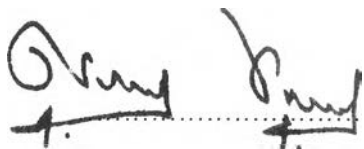
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-637-9

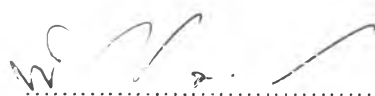
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการ
ความพึงพอใจในงาน ปัจจัยส่วนบุคคลกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร
ของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
โดย นางสาววรรณดี ชูกาล
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิชญากรณ์ มูลศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิชญากรณ์ มูลศิลป์)

.....กรรมการ
(ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

วรรณดี ชูกาล : ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการ ความพึงพอใจในงาน ปัจจัยส่วนบุคคลกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (RELATIONSHIPS BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF DIRECTORS, JOB SATISFACTION, PERSONAL FACTORS AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF INSTRUCTORS IN NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH) อ. ที่ปรึกษา ผศ. ดร. พิชญารักษ์ มุลศิลป์, 148 หน้า. ISBN 974-638-637-9

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการ ความพึงพอใจในงาน ปัจจัยส่วนบุคคลกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์พยาบาล 382 คน เลือกโดยวิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการ แบบสอบถามความพึงพอใจในงานและแบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์พยาบาล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าความเที่ยงคือ .97 .90 และ .92 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์พยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. อายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาล ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการและความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์พยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ระดับการศึกษาและสถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์พยาบาล

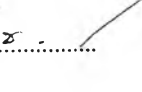
ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์.....

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล.....

ปีการศึกษา 2540.....

ลายมือชื่อนิติ .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

3971548036 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD : TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP / JOB SATISFACTION / ORGANIZATIONAL COMMITMENT

WANDEE CHUKAN : RELATIONSHIPS BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF DIRECTORS, JOB SATISFACTION, PERSONAL FACTORS AND ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF INSTRUCTORS IN NURSING COLLEGES UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. PICHAYAPORN MOOLSILPA, Ph.D. 148 pp. ISBN 974-638-637-9

The purposes of this research were to determine the relationship between transformational leadership of directors, job satisfaction, personal factors and organizational commitment of instructors in nursing colleges under the jurisdiction of the Ministry of Public Health. The sample consisted of 382 instructors, selected by two-stage sampling techniques. The instruments were developed by the researcher were a transformational leadership of directors, job satisfaction and organizational commitment of instructors. The scale and questionnaires were tested for content validity by panel experts. Alpha Cronbach coefficient reliability were .97 .90 and .92, respectively. The Chi-square test was performed to analyze the data.

The major findings were as follows :

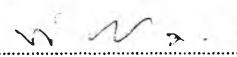
1. In all aspects, transformational leadership of directors was at a middle level, job satisfaction was at a middle level and organizational commitment of instructors was at high level.
2. Age, tenure, transformational leadership of directors and job satisfaction were related significantly to organizational commitment of instructors at a level of .05.
3. Education level and marital status were not related to organizational commitment of instructors.

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์.....

สาขาวิชา..... การบริหารการพยาบาล.....

ปีการศึกษา..... 2540.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความช่วยเหลือและความเมตตาเป็นอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิชญากรณ์ มูลศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผ่าน บาลโพธิ์ ที่กรุณาแนะนำการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัย ตลอดระยะเวลาของการศึกษา และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้สนับสนุนทุนส่วนหนึ่งเพื่ออุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ขอบพระคุณผู้อำนวยการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ ที่อนุญาตและให้ความร่วมมือในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้ง 14 แห่ง รวมทั้งอาจารย์พยาบาลทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์จาระเพ็ญ แท่นนิล ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ที่ส่งเสริม สนับสนุนและให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเอง และขอบคุณคณาจารย์ วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่เป็นอย่างสูงที่คอยดูแล เอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ขอขอบคุณพี่ๆ หลานๆ และกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจ ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นจนประสบความสำเร็จในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คุณสาคกร ดอนจันทร์ พี่สาวผู้ล่วงลับ คุณพ่อคุณแม่ผู้ให้ชีวิต คณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และทุกๆ ท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ปัญหาการวิจัย	4
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
3 วิธีดำเนินการวิจัย	73
ประชากร	73
กลุ่มตัวอย่าง	73
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล	83
การวิเคราะห์ข้อมูล	84
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
5 สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	111

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง	124
ภาคผนวก	135
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	136
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย	137
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	139
ประวัติผู้วิจัย	148

สารบัญญัตินี้

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์พยาบาล.....	75
2 แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการ.....	78
3 แบบสอบถามความพึงพอใจในงานของอาจารย์พยาบาล.....	80
4 แบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์พยาบาล.....	81
5 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการ ความพึงพอใจในงาน และความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์พยาบาล.....	83
6 จำนวนและร้อยละของอาจารย์พยาบาล จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ สมรส และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาล.....	86
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการ จำแนกตามรายด้านและโดยรวม.....	88
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ การถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และการปลูกฝังค่านิยม จำแนก เป็นรายข้อ.....	89
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการ ด้านการสร้างบารมี จำแนกเป็นรายข้อ.....	91
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการ ด้านการคำนึงถึงความเป็นเอกบุคคละ จำแนกเป็นรายข้อ.....	92
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการ ด้านการกระตุ้นปัญญา จำแนกเป็นรายข้อ.....	93
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้อำนวยการ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ จำแนกเป็นรายข้อ.....	94
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจในงานของอาจารย์พยาบาล จำแนกตามรายด้านและโดยรวม.....	95
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจในงานของอาจารย์พยาบาล ด้านสภาพของงานหรือลักษณะงาน จำแนกเป็นรายข้อ.....	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจในงานของอาจารย์พยาบาล ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน จำแนกเป็นรายข้อ.....	97
16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจในงานของอาจารย์พยาบาล ด้านค่าจ้างและค่าตอบแทน จำแนกเป็นรายข้อ	98
17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจในงานของอาจารย์พยาบาล ด้านโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ.....	99
18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจในงานของอาจารย์พยาบาล ด้านการนิเทศและการบริหาร จำแนกเป็นรายข้อ	100
19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์ พยาบาล จำแนกตามรายด้านและโดยรวม	101
20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์ พยาบาล ด้านความเชื่อถือและยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร จำแนก เป็นรายข้อ	102
21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์ พยาบาล ด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างมากเพื่อให้องค์กรบรรลุ เป้าหมาย จำแนกเป็นรายข้อ.....	103
22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์ พยาบาล ด้านความต้องการที่จะรักษาความเป็นสมาชิกขององค์กรไว้ จำแนก เป็นรายข้อ	104
23 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความยึดมั่น ผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์พยาบาล.....	105
24 ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของ อาจารย์พยาบาล.....	106
25 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของ อาจารย์พยาบาล.....	107

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
26 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษากับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การของอาจารย์พยาบาล.....	108
27 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสถานภาพสมรสกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การของอาจารย์พยาบาล.....	109
28 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาลกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การของอาจารย์พยาบาล.....	110